

Cetatea Cavalerilor

Fondator Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 - 6889

IMNELE SALCIEI ÎN SLOVA MARILOR POEȚI

Prof. Dr. Gheorghe Constantin NISTOROIU

*„O Salcie! Iubesc melancolia, care
Te-nvăluie, și-ascult pioasa ta chemare
Și-n serile de vară albe, când luna-i undeva
Contemplu strălucirea și maiestatea ta!”
(IULIA HAȘDEU – Îngerul liric)*

Salcia divină este simbolul Fecioarei Maria în plinirea Jertfirii Ei de Mamă dumnezeiască!

Salcia este simbolul prin excelență al smereniei naturii în fața preamăririi dumnezeiești!

Salcia este singura ființă a Naturii vii, care are un chip isihast, împărtășit unei grăiri misterioase a tăcerii lăuntrice, care adună toate risipirile de la toate zărilor, fiind atât de smerită și de pură în pătimirile, în simțirile ei tainice, pământene, transparente și transcendente.

Salcia – Monahia verde a Naturii, s-a înfrățit primordial cu ancestrala apă din care-și trage seva binecuvântată, dăruindu-i ca un simțământ de dar, lacrimile ei suave, cucernice, cuvioase.

SALCIA este Buna Vestire a Naturii pământeste care anunță bucuria sosirii PRIMĂVERII!

Iulia Hașdeu (1869-1888) – *Îngerul liric* a fost o mlădiță princiară, o personalitate precoce, care și-a depășit veacul prin inteligență, înțelepciune, geniu, creație, frumusețe, sensibilitate, farmec și poezie.

Emil Boutroux, a surprins-o ca pe, „o tînără extraordinară, cu o imaginație atît de vie și atît de fecundă, cu un suflet atît de frumos și atît de sincer îndrăgostit de ideal.” (Emil Boutroux, *Julie Hasdeu-Oeuvres posthumes*, 1890, t.II, p. XIII) „Talentul ei, remarca Sully Prudhomme, este asemeni unei flori rare, a cărei îmbobocire a fost întreruptă brusc, însă în care botanistul recunoaște toate însușirile uneia dintre cele mai rare varietăți.” (Sully Prudhomme în scrisoarea către Louis Leger, din 22 Mai 1889, *Julie Hasdeu-Oeuvres posthumes*, t.II, p. VII)

Cel mai remarcabil admirator rămâne însă marele savant și tată adorator, Bogdan Petriceicu - Hajdeu care, pentru Iulia strivită sub povara cunoașterii, n-a vrut să înțeleagă taina omului, adâncul soartei, vina destinului care i-a curmat floarea vieții în mireasma ei angelică, abia îmbobocită.

SALCIA „Se-ndoaie despletită și-n grații pare-o doamnă,/ Catifelate ramuri le bat vântul de toamnă/ Sub ea-i mormântul sumbru ce-ascunde un uitat./ Mi-e drag trunchiu bătrân ce-n vânt s-a desfătat/ Și ramurile lungi ce le-a-ncălzit lumina./ Zefirul când atinge frunzișul și tulpina,/ Coardele de mătase cu auriu de soare,/ I-aseamnă frunzarul;-un cînt în depărtare/ Rostit din corn, ai crede că-i tînguiosul freamăt/ Sau că suspină omul în cel din urmă geamăt.// Și când de vijelie avid e vînturată/ În plîns ea își regretă o viață-ndepărtată,/ Sau parcă plînge mortul ce-l are-n ascunziș/ Sub zumzetul nostalgic ce-l scoate-al ei frunziș./ Mai mult de-un secol încă la vîrsta ei aș pune./ Ea morților rostește povești din vremi străbune,/ Le cîntă în surdina că ei pot s-o-nțeleagă,/ De amintiri duioase cenușa ea le leagă./ De ce nu pot și eu să prind din a ta cale/ Nedeslușitul tîlc al cîntecelor tale?// O, arbore al morții, ce doar pe morții îi bucuri,/ Cînd ramuri plîngătoare deasupra gropii scuturi!/ Sub lespedea de piatră, cînd vocea ta curată/ Ei deslușesc, le pare un cînt de altădată/ Și retrăind cu-această magnifică beție,/ Ei simt că și prin moarte trecutul reînvie/ Și-ți datoresc tăcuți, din încăperea mată,/ Străfulgerări de vis și dragoste curată!// O salcie! Iubesc melancolia, care/ Te-nvăluie, și-ascult pioasa ta chemare/ Și-n

serile de vară albe, când luna-i undeva/ Contemplant strălucirea și maiestatea ta.// O, vînt ce suflă aspru prin ramuri mătăsoase,/ Cînd pe morminte plînge tristețea-i pioasă,/ Repetă-mi, o vecie, cîntarea ta de poezi - / Dar să-ți aduci aminte, tu vîntule de morți!" (Iulia Hașdeu, *Scrieri alese*, Ed. Minerva, București-1988)

Salcia este un arbore al Vieții naturale, melancolice, cu ramurile toarse în fuioare de borangic. Ea pare o liră a vieții poetice, o expresie ideală, în care se deslușește sensibilitatea feminină.

Nichifor Crainic (1889-1972), magnific poet al Crucii, filosof erudit, rafinat eseist, gazetar de marcă, ilustru teolog, Părintele *Gîndirii* - Revista Elitelor Ortodoxiei românești, erou, pătimitor al Gulagului bolșevic din România ajunsă prin trădarea regelui Mihai, Proletară și Penitenciară.

Nichifor Crainic s-a întrupat Tradiției, spiritului creștin ortodox cu toate fibrele trăirii și mărturisirii sale în care s-a reflectat frumusețea divină și pecetea spiritualității dacoromâne. Poezia sa exprimă inefabil viața religioasă, concretă, ce pulsează în datinile pure ale Neamului.

SĂLCII ELEGIACE „Pe cine plîngeți voi în verzi cascade/ Lîngă singurătăți de heleștee/ Ca nevăzute chipuri de femei/ Sub vălurile pletelor de mlade?// Iar lăcrămile plînsă din căile lactee/ Par limpezimi, de dale marmoree/ Pe-afunde oseminte de naiade.// O, sălcii plîngătoare, nimeni nu-i/ Să ia tristețea voastră-n mila lui/ Pe țărnul lăcrămatului noian.// Doar vîntul, înclinat să mai desmierde,/ Vă netezește despletirea verde/ Cu pieptenele său eolian.” (N. Crainic, *Șoim peste Prăpastie*, Versuri inedite create în Temnițele Aiudului, Ed. Roza Vînturilor, București-1990)

Între Elitele spiritualității românești ortodoxe și universale ale veacului al XX-lea care au fost întemnițate, s-au aflat și ramurile princiare ale dinastiilor Cantacuzino, Ghica și Sturdza.

Unul dintre ei, Alexandru Ghica, un Cavalier al demnității valahe, un erudit de talia camaradului-prieten Petre Țuțea, un trăitor mistic și mărturisitor isihast, „*oaspete îndelungat*” de cca. 23 de ani al penitenciarului Aiud, împreună cu Filosoful înțelepciunii, Petre Țuțea, au fost singurii dintre miile de *aiudeni*, care l-au zdrobit pe călăul colonel de securitate Crăciun, gâdele temniței, prin aura lor mistică și singurii pe care torționarul Crăciun i-a *respectat*, grație neputinței și micimii sale.

Vrînd să-i demonstreze *supremația* materiei asupra spiritului, a „*mărețele realizări comuniste*”, l-a invitat pe prinț, îmbrăcat *civil*, la o călătorie cu mașina securității prin țara socialistă, arătându-i fabrici, școli, uzine, poduri, blocuri, apoi, satisfăcut l-a întrebat, brusc: „*Prințe, ce te-a surprins cel mai mult din cele văzute în țară?*”

Sălciiile plîngătoare!...”, a răspuns mîhnit peste măsură marele Prinț valah.

Consternat, gâdele Crăciun a sărit în sus, stupefiat de răspunsul prințului. Organul proletar, n-a înțeles tîlcul expresiei princiare...

Prințului Ghica nu i-a trebuit mult timp să vadă drama, tragedia, suferința, adunate, prelinse în lacrimile, jalea, oftatul, suspinul, bocetul mamelor, soțiilor, fiicelor celor aflați în temnițe, ori trecuți de curînd în lumea luminii mucenicești.

Lucian Blaga (1895-1961), poet mistic, filosof pancosmic, remarcabil dramaturg, eseist de valoare, academician, întemnițat religios, dar și profesorul și îndrumătorul celei mai mari eseiste creștin-ortodoxe Aspazia Oțel Petrescu, o mare pătimitoare a Crucii, mărturisit de Eugen Lovinescu, ca, „*unul dintre cei mai originali creatori de imagini ai literaturii noastre*”, iar Ovidiu Cotruș afirma că, „*Poezia lui Blaga este un dialog uneori circular, în cele din urmă ascendant, cu existența, o luptă patetică și neîntreruptă cu tainele lumii.*” (*Repere Istorico-Literare*, în Lucian Blaga, *Poezii*, Ed. Minerva, București-1981)

SĂLCII PLÎNGĂTOARE „Umblu-n neștire pe potecă./ Prin vale caut muguri, semne./ Moștenitor eu sunt al iernii./ Mai curge-ngeț pe apa Cernii.// Sfarm vreascuri umede, nedemne./ Pe munți zăpada se mai vede./ O singură-nverzire-n cale/ mă ține locului, mă pierde./ Și soarele ajută-oleacă/ prin vaduri negura să treacă.// Legenda spune că pe-aice/ Euridice fata tracă,/ din iaduri și-a mutat în sălcii - / a jale - părul lung și verde./ Și prind în palme ce mă pierde,/ mătasea grea și jalea verde.” (Lucian Blaga, *Poezii*, Ed. Minerva, București-1981)

Salcia se bucură de surâsul Soarelui, dar cel mai mult de susurul Apei, în oglinda căreia se întrevide chipul nevăzut al destinului, ce covârșește ca o dulce dezlegare de lacrimă curată.

Ion Vatamanu (1937-1993), născut în Costiceni Bucovinei, poet ilustru, cu un bogat patrimoniu liric, eseist, om politic, responsabil cu domeniul culturii. Anul 1944, anul Golgotei românești, i-a sfâșiat sufletul, ca de altfel întregii Români.

*SALCIE LA CĂPĂTÂI „M-am oprit în preajma unei salcii/ și-am stat așa un timp./ Salcia gândea./ În felul frunzei lungi cu stare verticală/ Și miile de mlăzi ce-n aer pendulau/ Vedeam, dezvoltându-se gândirea,/ Anume gândul ireal, acel care visează./ Altfel cum se explică că-n unduirea apei/ Salcia reflectă chip curat de dragoste?// Dar dragostea e gânditoare.../ Și seamănă privirii verzi,/ Cu care salcia mereu se uită-n ape,/ Câtând un regretat la fel de ireal.../ Altfel cum se explică faptul frunzei/ De-a semăna c-o lacrimă, c-un dor/ Acestea, însă, sunt gândire pură...// Stând în preajma salciei,/ Mi-am zis într-un târziu:/ - Fiecare om ar trebui să aibă-n casa lui/ O salcie la căpătâi...” (Ion Vatamanu, *Altă iubire nu este – Poeme*, vol. I, Ed. Biodova, 2001)*

Salcia, pare un minunat smarald curgător ce se reflectă în flăcările verzi ale amiezii, împrăștiind cu dărnicie de monarh, răcoarea de stemă sufletească, când omul se ascultă pe sine, aplecător peste marginea simțirii lăuntrice, ca să audă din adânc răsunetul slovei iubirii.

Radu Ștefan Demetrescu Gyr (1905-1975), unul dintre reprezentanții Elitei spirituale, cel mai mare Poet mistic al Crucii, condamnat la moarte pentru poezia manifest *„Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!”*, dar salvat de Poetul divin, Profetul absolut și Adevărul Vieții – Iisus Hristos.

Poezia lui Radu Gyr a fost un alt fel de cuminecare pentru întemnițații religioși din toate închisorile țării, alinând în cel mai înalt grad, suferințele lor, dar și Dar, pentru Elita cultural-spirituală a Patriei. *„Poeziile lui Radu Gyr, mărturirea marele mistic al Moldovei, părintele Iustin Pârvu, au fost salvarea noastră în închisoare, nu era deținut care să nu le știe, să nu le repete zilnic... Poeziile se spuneau ca și rugăciunile, poeziile ne încălzeau... Atât Nichifor Crainic, cât și Radu Gyr, Andrei Ciurunga, Voiculescu, pentru noi au fost salvatorii, poate a miilor și miilor de tineri care eram încarcerați în celulele Aiudului, ale Piteștiului, ale Gherlei, ale Canalului. Poeziile au fost ca niște rugăciuni trăite, cu care tineretul s-a identificat în zilele acelea foarte multe și grele.”* (cf. Adrian Alui Gheorghe, *Poezia în închisorile comuniste. Mărturii, în Caietele de la Putna – Jertfă și creație 18-20 septembrie 2014, Mănăstirea Putna*)

SALCIA „Dragostea ți-o despletești, curată,/ peste liniștile mele reci și grave,/ ca o salcie de vis cutremurată/ peste-un iaz cu apele bolnave...// Mladele palpită ca o undă/ sărutând sfioase, somnul verde./ Bolta vrea c-un cearcăn să răspundă,/ ci sub lintiță inelul ei se pierde...// Salcia se pleacă, dar senină/ apa-ncremenește fără viață./ În lichida-i, putredă lumină/ tresărirea frunzelor îngheață...// Numai papura adie lin un scâncet,/ când din fundul somnului acvatic/ duhul nuferilor morți se urcă lânced/ ca un fum subțire și molatic...” (Radu Gyr, *Ultimele Poeme*, Ed. Vremea, București-1994)

Salcia se respiră într-o corolă de nimb, ca un șirag verde de metanie al smereniei monahale!

Petru C. Baci (1922-2017), Fiu ales al Bacăului, luptător remarcat în eliberarea Ardealului de Nord, apoi un înflăcărat și zelos erou al Rezistenței Anticomuniste, întemnițat religios în cca. 18 închisori, cu peste 15 ani de temniță grea primită, scriitor-mărturisitor și poet al Crucii. Camaradul de suferință și trăire, părintele Nicolae Grebenea, întemnițat religios cu 23 de ani executați, l-a îndrăgit, bucurându-ne: *„Poetul Petru C. Baci a fost un luptător împotriva comunismului. De aceea poezia lui e o poezie de luptă, o poezie eroică, stenică, dârză. E ca o icoană în care se reflectă bine viața de luptă în munți și de suferinți în multele temnițe prin care a trecut autorul.”* (*Poezii după Gratii, Mănăstirea Petru Vodă, 2010*)

SALCIA „Zorii rumeni ca o pară,/ Au dat buzna pe izlaz,/ Soarele de după moară/ O îmbracă în topaz...// Cald zefir de mai adie/ Peste creștetu-i pleșuv/ Ea se scoală din vecie/ Ca trezită de-un heruv...// Panglice de aur moale/ Ori fuioare de argint/ Frunza leagănă agale/ Ca un nesfârșit alint...// Vântul ca pentru metanii/ Stă, apoi pornește-n dungi/ Frunza-ncepe iar litanii,/ Cu cădelnițe prelungi.” (Petru C. Baci, *Inimi Zăvorâte*, Ed. Fundației Buna Vestire, București-1999)

Binevestind Primăverii naturii și omului, smerita Salcie, ne primenește sufletul pentru primirea Marii și Bunei Vestiri a sosirii Primăverii cerești, prin înomenirea Fiului lui Dumnezeu, cu voia și iubirea Duhului Sfânt în voia și dorul Fecioarei Maria – Crăiasa Cerului și a Pământului.

Mi-am mângâiat duios SALCIA plantată lângă oglinda de apă din părculețul de lângă casă dar nu am putut să-i rup din pletele abia înverzite, așa cum este obiceiul astăzi ! Mi-a fost teamă de plânsul ei după Rămurica ce urma să plece haihui ! Buna Vestire pentru Români ar fi ca în România Tainică doar Sălciile să mai fie plângătoare !